

ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИЗМУ НА ПРИКЛАДІ ВЕЛОСИПЕДНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

©2023 РЯБЕВ А. А., ПИСАРЕВА І. В., КРАВЦОВА С. В.

УДК 338.48
JEL: L83

Рябев А. А., Писарева І. В., Кравцова С. В. Інфраструктурне забезпечення туризму на прикладі велосипедної інфраструктури

Нестримний розвиток велосипедного туризму вимагає відповідної реакції з боку держави як на законодавчому рівні, так і у вигляді відповідних дій, а саме: побудови велосипедної інфраструктури, створення якої дозволить позитивно вплинути на розвиток як транспортної, так і туристської інфраструктури. Це пояснюється тим, що такі поняття, як «транспортна інфраструктура», «велосипедна інфраструктура» та «туристська інфраструктура» доволі міцно взаємопов'язані та чутливі одна до одної в разі кількісно-якісних змін в будь-якій із зазначених інфраструктур. Фактично розбудова велосипедної інфраструктури на території всієї держави створить умови для подальшого розвитку внутрішнього та в'їзного велосипедного туризму. Створення в Україні велосипедної інфраструктури (як частини транспортної) приведе до підвищення безпеки руху та транспортної доступності для велосипедних туристів значної кількості туристських природних та історико-культурних ресурсів. А це, своєю чергою, буде вимагати від суб'єктів туристської інфраструктури продовжувати її розвиток в аспекті надання відповідних спеціалізованих послуг велосипедним туристам і задовольняючи стандартні потреби зростаючої кількості туристів (наприклад, у вигляді послуг з розміщення, харчування, надання інформації, реклами тощо). Окрім безпосереднього розвитку транспортної, велосипедної та туристської інфраструктур, будуть розбудовуватися і споріднені сфери господарської діяльності, що забезпечують їх створення, існування та безперебійне функціонування. Також важливим є і той факт, що розбудова велосипедної інфраструктури та розвиток велосипедного туризму приведуть до зростання кількості робочих місць, прибутковості суб'єктів транспортної, туристської та інших сфер господарської діяльності та держави загалом. І найбільш важливим у разі створення велосипедної інфраструктури стає можливість задовольнити існуючий попит з боку потенційних і вже існуючих споживачів подібних послуг.

Ключові слова: велосипедна інфраструктура, транспортна інфраструктура, велосипедний туризм, туризм.

Бібл.: 35.

Рябев Антон Анатолійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: anton.ryabev@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2220-3282>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/F-1136-2019>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211473496>

Писарева Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: irinapisareva@kname.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1433-9104>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/F-6331-2019>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57202504873>

Кравцова Софія Віталіївна – старший викладач кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: sofiya270475@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4876-6112>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/HTM-4220-2023>

UDC 338.48
JEL: L83

Ryabev A. A., Pysareva I. V., Kravtsova S. V. The Infrastructural Support of Tourism on the Example of the Cycling Infrastructure

The unrestrained development of cycling tourism requires an appropriate response from the State both at the legislative level and in the form of appropriate actions, namely: the construction of cycling infrastructure, the creation of which will positively affect the development of both transport and tourist infrastructure. This is explained by the conclusion that such concepts as «transport infrastructure», «cycling infrastructure» and «tourist infrastructure» are quite strongly interrelated and sensitive to each other in case of quantitative and qualitative changes in any of these infrastructures. In fact, the development of cycling infrastructure throughout the country will create conditions for the further development of domestic and inbound cycling tourism. The creation of cycling infrastructure in Ukraine (as part of the transport infrastructure) will lead to an increase in traffic safety and transport accessibility for cycling tourists of a significant number of the touristic, natural, historical and cultural resources. And this, in turn, will require the tourist infrastructure entities to continue its development in terms of providing appropriate specialized services to cycling tourists and meeting the standard needs of a growing number of tourists (for example, in the form of accommodation, catering, information, advertising, etc.). In addition to the direct development of the transport, cycling, and tourist infrastructures, related spheres of economic activity will be developed, ensuring their creation, existence and uninterrupted functioning. It is also important that the development of cycling infrastructure and the development of cycling tourism will lead to an increase in the number of jobs, profitability of transport, tourism and other spheres of economic activity and the State in general. And the most important in the case of creating a cycling infrastructure is the ability to meet the existing demand from potential and existing consumers of such services.

Keywords: cycling infrastructure, transport infrastructure, cycling tourism, tourism.

Bibl.: 35.

Ryabev Anton A. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Tourism and Hotel Industry, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: anton.ryabev@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2220-3282>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/F-1136-2019>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57211473496>

Pysareva Iryna V. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Tourism and Hotel Industry, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: irinapisareva@kname.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1433-9104>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/F-6331-2019>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57202504873>

Kravtsova Sofiia V. – Senior Lecturer, Department of Tourism and Hotel Industry, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: sofiya270475@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4876-6112>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/HTM-4220-2023>

Розвиток туристської інфраструктури є одним із найбільш актуальних питань для кожної держави, що прагне максимізувати прибуток від діяльності у сфері як внутрішнього, так і в'їзного туризму. Одним із найважливіших елементів інфраструктурного забезпечення є велосипедна інфраструктура, що здатна сама по собі активізувати щонайменше внутрішній туризм і рекреацію та позитивно вплинути на економічне становище міст, регіонів та країни в цілому завдяки перетворенню України на один із провідних напрямів велосипедного туризму.

Питання розвитку сфер інфраструктури туризму, в тому числі на основі їх спеціалізації, розглянуто в роботах таких вітчизняних і зарубіжних учених: В. В. Абрамов, М. П. Бутко, А. Гайдук, О. А. Карлова, К. В. Кривега, С. П. Кузик, Л. І. Медвідь, І. М. Мініч, М. М. Поколодна, С. А. Севаст'янова та ін. [1–11].

На основі аналізу робіт вищезазначених науковців слід відзначити, що всі вони приділяють значну увагу великій кількості складових туристської інфраструктури міст і регіонів. Проте майже ніхто з них не приділяє увагу саме велосипедній інфраструктурі.

Останніми десятиліттями розвиток велосипедної інфраструктури продовжує набувати актуальності в усіх європейських країнах, і Україна тут не повинна бути виключенням. Так, за підрахунками, в Європі частка велосипедних пересувань у подорожах зростає найближчими роками більше, ніж на 10 відсотків, і навіть більш суттєвим є маркетинговий сегмент тих, для кого велосипед важливий [12]. Саме тому в багатьох країнах, наприклад Австрії, Хорватії, Угорщині, вже прийнято відповідні стратегії та програми щодо розвитку туристської велосипедної інфраструктури [12–14].

Велосипедна інфраструктура може виступати як окрема інфраструктура, та водночас вона безпосередньо належить до транспортної інфраструктури міст і регіонів, до туристської, рекреаційної, спортивної інфраструктури і т. ін.

Саме тому головною метою статті є виявлення місця та ролі велосипедної інфраструктури в складі туристської інфраструктури.

Для визначення місця та значення велосипедної інфраструктури в туристській інфраструктурі необхідно розглянути декілька понять, їх характеристику та взаємозв'язок, а саме: «туристська інфраструктура», «велосипед», «транспортна інфраструктура», «велосипедна інфраструктура».

Туристська інфраструктура – це сукупність державних, комерційних і некомерційних установ, підприємств та об'єктів, а також природного та історико-культурного ресурсного потенціалу, які створюють умови для здійснення діяльності зі створення, просування, реалізації та споживання відповідних туристських послуг і товарів [1–11].

З точки зору безпосереднього створення туристських послуг і товарів до туристської інфраструктури належать підприємства, що відповідають за надання послуг, виробництво та реалізацію послуг і товарів для задоволення потреб туристів, а саме:

- ✦ суб'єкти туристської діяльності (готелі та аналогічні засоби розміщення, санаторно-курортні заклади, туристські оператори та агенти, екскурсійні бюро, туристські інформаційні центри);
- ✦ підприємства ресторанного господарства;
- ✦ транспортні підприємства від місцевого до міжнародного рівнів з використанням усіх видів транспортних засобів;
- ✦ торговельні підприємства;
- ✦ заклади культури (музеї, театри, кінотеатри, галереї, вистави тощо);
- ✦ заклади середньої, вищої фахової та спорідненої освіти;
- ✦ заклади розваги (казино);
- ✦ заклади спорту;

- ✦ спеціалізовані виробничі підприємства зі створення товарів туристського призначення (сувеніри, одяг, спорядження);

- ✦ зв'язки між всіма суб'єктами та об'єктами, а також органи управління у сфері туризму тощо.

Не менш важливу роль відіграють підприємства, що забезпечують функціонування туристської інфраструктури, а саме:

- ✦ державні, комунальні та виконуючі аналогічні послуги приватні підприємства, що забезпечують постачання енергоносіїв, водопостачання та водовідведення, видалення побутових відходів та прибирання всіх населених пунктів, створення та ремонт усіх типів шляхів тощо;

- ✦ підприємства зв'язку, що забезпечують поштовий, телефонний та інтернет-зв'язок;

- ✦ будівельні підприємства;

- ✦ сільськогосподарські підприємства;

- ✦ лікувальні установи;

- ✦ навчальні заклади середньої та вищої освіти;

- ✦ органи управління, що встановлюють і підтримують зв'язки між всіма суб'єктами й об'єктами, забезпечують їх функціонування, сполучення з туристською інфраструктурою та іншими сферами діяльності.

У випадку з туристською інфраструктурою та сукупністю всіх підприємств, що сприяють її функціонуванню, стає цілком зрозуміло, що сполучною ланкою стає транспортна інфраструктура. Проте поняття «транспортна інфраструктура» не має певного визначення, хоча сьогодні до неї відносять декілька складових елементів, існування та використання яких у сучасному світі можливе тільки разом:

- ✦ сукупність об'єктів (підприємств, закладів), які займаються ремонтом, будівництвом і реконструкцією, а також експлуатаційним утриманням доріг, мостів та інших дорожніх шляхів;

- ✦ транспортні засоби з об'єктами, що дозволяють їх експлуатувати, обслуговувати та ремонтувати [15; 16];

- ✦ взаємозв'язки та органи управління всіма елементами, що стосуються всіх видів транспорту та транспортних об'єктів.

Своєю чергою, відомо, що велосипед – це транспортний засіб, який приводить у рух сила людських м'язів, що передається на ведуче(і) колесо(а) (крім інвалідних візків. – авт.). Зазвичай велосипеди мають два колеса, але бувають такі, що мають від одного до чотирьох і більше коліс [17]. Сьогодні у світі використовується понад мільярд велосипедів по всіх країнах світу, що робить цей транспортний засіб найрозповсюдженішим транспортним засобом [18]. Тобто можна зазначити, що велосипед є структурним елементом транспортної інфраструктури.

Але, незважаючи на те, що кількість велосипедистів у містах України постійно збільшується, а існуюча міська й обласна транспортна інфраструктура не здатна задовольнити попит з боку велосипедистів на вільний і безпечний рух, у країні досі не прийнято загальну стратегію або навіть концепцію розвитку велосипедної інфраструктури, хоча деякі кроки вже зроблено завдяки створенню концепцій на рівні держави, окремих областей і міст [19–27].

Слід зазначити, що в українському законодавстві, наприклад у Законі України «Про транспорт» [16] визначення поняття «велосипедна інфраструктура», як і поняття «транспортна інфраструктура», також відсутні.

Проте це не означає, що в країні зовсім не надають уваги велосипедному транспорту та забезпеченню безпеки його руху. Так, у державних будівельних нормах і правилах дорожнього руху зазначено відповідні вимоги до облаштування велосипедних доріжок і регламентовано вимоги щодо експлуатації відповідного транспортного засобу [28–31].

Саме тому, відштовхуючись від понять «велосипед» (як транспортний засіб) і «транспортна інфраструктура», можна зазначити [15; 16; 32], що велосипедна інфраструктура – це вся сукупність доріг, спеціальних велосипедних доріжок, тротуарів, світлофорів, дорожніх знаків та маркувань, малих архітектурних форм і споруд, а також зручностей, що забезпечують експлуатацію велосипедного транспорту та інформаційний супровід у вигляді друкованої продукції та в електронному вигляді.

Окрім цього, велосипеди також можуть бути використані поза межами організованого руху, що робить їх універсальним транспортом з точки зору туризму з урахуванням відповідних вимог законодавства щодо забезпечення безпеки туристів, який може рухатись на значні відстані та в різноманітних умовах [33].

Однак, як уже було зазначено, в Україні лише розпочато роботу над створенням державної концепції з розвитку велосипедної інфраструктури, та в деяких областях і містах було створено відповідні концепції. Проте залишається необхідність створення велосипедної інфраструктури не як частини транспортної інфраструктури, а як невід'ємної частини туристської, міської, заміської та міжміської інфраструктури, тобто необхідне створення глобальної туристської велосипедної інфраструктури, яка б охоплювала всю державу та надавала можливість безпечно і комфортно пересуватися туристам на велосипедах по території всієї країни. В ідеальному варіанті необхідно об'єднати цю туристську велосипедну інфраструктуру із сусідніми державами.

Для розуміння значення туристської велосипедної інфраструктури розглянемо чинники, які впливають на її розвиток вже сьогодні, а саме:

1. Із законодавчої точки зору спостерігається підтримка з боку міжнародних організацій та держави. У даному випадку держава вже створює відповідні нормативно-правові акти з розвитку та підтримки велосипедної інфраструктури, яка стане підґрунтям для розвитку велосипедного туризму.

2. З економічної точки зору держава буде створювати велосипедну інфраструктуру та інвестувати в неї через розвиток відповідної дорожньо-транспортної інфраструктури. Цей самий процес буде відтворено на рівні областей, міст та об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ). Не менш активно в процес розвитку велосипедної інфраструктури та послідовно велосипедного туризму буде залучено приватний сектор у вигляді окремих підприємців, які будуть займатися продажем, прокатом, обслуговуванням і ремонтом велосипедів; побудовою, облаштуванням велосипедних маршрутів і стоянок (тимчасових зупинок, кемпінгів та інших засобів розміщення, підприємств ресторанного господарства тощо) та організацією велосипедних турів; рекламно-інформаційною діяльністю і т. ін.

3. З точки зору охоплення, то має місце наявність і різноманіття природних, історико-культурних ресурсів та їх сполучень у межах як держави загалом, так і окремих областей. У деяких випадках природні ресурси охоплюють декілька областей, наприклад Полісся, Приазов'я, Причорномор'я, Прикарпаття, Закарпаття і т. ін.

4. З екологічної точки зору велосипедний транспорт є одним із найбільш екологічно чистих і безпечних для навколишнього середовища.

5. З технологічної точки зору якість і рівень безвідмовного функціонування велосипедів кожного року лише підвищується. У разі якої-небудь поломки її усунення в більшості випадків не вимагає зайвих витрат часу та грошей.

6. З точки зору вибірковості велосипедного туризму він має пропозиції майже для всіх, оскільки у випадку зі спортивним туризмом можна обирати маршрути різної категорії складності, а для організованого чи самодіяльного велосипедного туризму можна обрати маршрут без категорії. Так само велосипедним туризмом можна займатися як неподалік від місця постійного проживання, так і на значному віддаленні. До того ж, наявність власного велосипеда не завжди обов'язкова, оскільки його можна взяти в оренду, отримати від організатора велосипедного туру та навіть позичити в кого-небудь на певний час. З вибірковістю також пов'язана і вартість велосипедних походів, оскільки у випадку з початківцями витрати будуть мінімальними, а за необхідності їх завжди можна оптимізувати та зменшити.

7. З точки зору критеріїв здоров'я та віку велосипедний туризм також має високу ступень привабливості та доступності, навіть для осіб з інвалідністю, забезпечення яких доступністю до велосипедного

туризму також вимагає наявності відповідної велосипедної інфраструктури [34; 35].

8. З точки зору розширення кругозору – це постійний пошук організаторами туризму та самими потенційними туристами нових місць, в яких вони ще не були і які здатні задовольнити туристський інтерес і попит існуючою пропозицією.

Не менш важливим буде результат від розвитку суто велосипедної інфраструктури і, як наслідок, – туристської велосипедної інфраструктури, а саме:

1. Буде здійснено подальший розвиток транспортної та туристської інфраструктур завдяки підвищенню транспортної доступності як у межах всієї держави, так і всередині областей, міст та ОТГ, а також значної кількості природних та історико-культурних об'єктів, що виступають об'єктами туристського інтересу.

2. Буде підвищено безпеку транспортного руху.

3. Буде здійснено подальше залучення якомога більшої кількості туристів до здорового способу рекреації через велосипедний туризм.

4. Буде продовжено розбудову суто туристської інфраструктури з метою обслуговування велосипедних туристів.

5. Буде збільшено прибутки держави за рахунок податкових відрахувань та надходжень валюти від іноземних туристів, для яких Україна в разі розвитку туристської велосипедної інфраструктури, порівняно з вартістю туризму в Західній Європі та у сполученні з можливістю отримати нові враження, стане більш привабливою.

6. Ще одним важливим результатом з розбудови велосипедної інфраструктури та посилення велосипедного туризму стане створення додаткових робочих місць безпосередньо в ній та в пов'язаних з нею сферах господарської діяльності. Особливо це важливо для тих випадків, коли йдеться про населені пункти, що знаходяться в сільській місцевості та відрізняються обмеженою кількістю пропозицій щодо можливостей працевлаштування.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи все вищесказане, необхідно зазначити, що велосипедна інфраструктура є одночасно частиною і транспортної, і туристської інфраструктури, тому володіє майже всіма перевагами цих двох інфраструктур і створює унікальні можливості для сфери велосипедного туризму.

Так, з урахуванням тенденцій з розвитку велосипедного туризму вельми важливим стає завдання із залучення України до цього процесу, що в разі швидкої розбудови туристської велосипедної інфраструктури дозволить отримати конкурентні переваги на ринку аналогічних послуг завдяки таким наявним перевагам, як вартість відпочинку та різноманіття туристських ресурсів.

Водночас у сфері велосипедного туризму спостерігається значний попит на наявність відповідної велосипедної інфраструктури і з боку місцевого населення країни – через необхідність підвищення безпеки велосипедного руху на дорогах і транспортної доступності, що дозволяє долучитись значній кількості потенційних споживачів цього туристського продукту.

При цьому слід відзначити той факт, що створення велосипедної інфраструктури стане значним поштовхом для подальшої розбудови туристської інфраструктури та зміцнення існуючих рекреаційних систем, а також стимулюватиме появу нових. Фактично подібні рекреаційні системи будуть зміцнюватися завдяки залучення до них додаткових рекреантів, що пересуваються на велосипедах.

Слід підкреслити і той факт, що створення велосипедної інфраструктури підвищить загальну інклюзивність навколишнього середовища для населення країни. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Покоłodна М. М., Рязев А. А., Абрамов В. В. Підвищення ефективності об'єднаних територіальних громад за рахунок їх спеціалізації в сфері туризму та готельного господарства. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2020. № 1. С. 186–202. DOI: <http://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2020.24.0.186>
2. Бутко М. П., Алещугіна Н. О. Транспортна інфраструктура як складова туристичного потенціалу України. *Ефективна економіка*. 2009. № 3. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=62>
3. Гайдук А. Формування туристичної ринкової інфраструктури як фактор підвищення ефективності функціонування ринку туристичних послуг. *Регіональна економіка*. 1999. № 2. С. 172–178.
4. Карлова О. А. Теорія і практика розвитку інфраструктури міста : монографія. Харків : Форт, 2010. 280 с.
5. Кривега К. В. Туристична інфраструктура: поняття та складові. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2005. Вип. 21. С. 118–124. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/kryvega.htm
6. Кузик С. П. Географія туризму : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 271 с.
7. Мініч І. М. Соціальні чинники і функції інфраструктури туризму: соціологічний аналіз : автореф. дис. ... канд. соціол. наук : 22.00.04. Київ, 2002. 16 с.
8. Покоłodна М. М., Писарева І. В. Розвиток туристської інфраструктури: регіональний аспект. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 28. С. 209–218. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/28_2019_ukr/33.pdf
9. Севастьянова С. А. Региональное планирование развития туризма и гостиничного хозяйства. М. : Кнорус, 2007. 256 с.
10. Рязев А. А., Шиян Д. В. Інфраструктурне забезпечення туризму на прикладі подієвого туризму в Україні. *Бізнес Інформ*. 2021. № 12. С. 171–176. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-12-171-176>

11. Гур'єв К. С., Писарева І. В. Проблеми розвитку транспортної інфраструктури в туризмі на засадах державно-приватного партнерства // Перспективи розвитку територій: теорія і практика : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (м. Харків, 16–17 листопада 2022 р.). Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. С. 69–71. URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/konferentsii/2020konf/_2020_compressed.pdf
12. Public tourism infrastructure (cycling tourism). URL: <https://www.oneplanetnetwork.org/knowledge-centre/policies/public-tourism-infrastructure-cycling-tourism>
13. Aschauer F., J. Gauster, Hartwig L. et al. Guidelines for sustainable bicycle tourism. Output 3.3. April, 2021. URL: https://www.interreg-danube.eu/uploads/media/approved_project_output/0001/45/babfe28a4c4be2f1067cc66522bf9de4d8bb11913.pdf
14. Strategy of eco-cycling tourism development. Project: Fostering enhanced ecotourism planning along the Eurovelo cycle route network in the Danube region, EcoVeloTour DTP-055-2.2. *Subotica*, 2020. URL: https://www.interreg-danube.eu/uploads/media/approved_project_output/0001/43/2a5c9e8f308347c2cf2b21d50311619f303ccc7f.pdf
15. Медвідь Л. І. Транспортна інфраструктура як важливий чинник розвитку туристичної галузі регіону. *Геополітика і екогеодинаміка регіонів*. 2014. Т. 10. Вип. 2. С. 154–157.
16. Закон України «Про транспорт» від 10.11.1994 р. № 232/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-vr#Text>
17. Bicycles produced in the world // Worldometers. URL: <https://www.worldometers.info/bicycles/>
18. Національна велосипедна стратегія пріоритизує питання безпеки руху й розвиток вело мережі / ПРООН в Україні. 24.02.2021. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/національна-велосипедна-стратегія-пріоритизує-питання-безпеки-руху-й-розвиток-веломережі>
19. Національна велосипедна стратегія покликана підвищити безпеку руху та популяризувати велотранспорт в Україні. URL: <https://mtu.gov.ua/news/32469.html>
20. Україна розпочинає розробку Національної велосипедної стратегії. URL: <https://u-cycle.org.ua/news/ukraina-rozpochynaie-rozrobku-natsional-noi-velosipednoi-stratehii/>
21. Концепція розвитку велосипедної інфраструктури міста Херсона. 2020. URL: https://spilnohub.org/wp-content/uploads/2021/02/herson_velokoncepcziya_z-pravkami-vid-26-11.pdf
22. Концепція розвитку велоінфраструктури в м. Києві. 2017. URL: <https://city2030.org.ua/sites/default/files/documents/Concept%20of%20cycling%20infrastructure%20development%20in%20Kyiv.pdf>
23. Розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації «Про схвалення Концепції розвитку велосипедної інфраструктури Івано-Франківської області» від 07.11.2022 р. № 421. URL: <https://www.if.gov.ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-rozvitku-velosipednoi-infrastrukturi-ivano-frankivskoyi-oblasti-2>

24. Концепція розвитку велоінфраструктури міста Запоріжжя. 2019. URL: https://zp.gov.ua/upload/content/o_1dor68b4q13601avt1vhd1r7t1vrc36.pdf
  25. Рішення Львівської міської ради «Про розвиток велосипедної мережі та підготовку Програми розвитку велосипедної мережі та інфраструктури Львівської міської територіальної громади до 2030 року» від 22.09.2021 р. № 816. URL: [https://www8.city-adm.lviv.ua/Pool/Info/docImr_1.NSF/\(SearchForWeb\)/F8C17B8F0FD09CDFC225875F002AD9BB?OpenDocument](https://www8.city-adm.lviv.ua/Pool/Info/docImr_1.NSF/(SearchForWeb)/F8C17B8F0FD09CDFC225875F002AD9BB?OpenDocument)
  26. Концепція розвитку велосипедного руху і облаштування велосипедної інфраструктури у м. Харкові. URL: <https://www.city.kharkiv.ua/ru/document/kontseptsiya-rozvitku-velosipednogo-rukhu-i-oblastuvannya-velosipednoi-infrastrukturi-u-m-kharkovi-50008.html>
  27. Рішення Харківської міської ради «Про затвердження Концепції розвитку велосипедного руху та облаштування велосипедної інфраструктури у м. Харкові» від 26.10.2016 р. № 397/16. URL: <http://kharkiv.rocks/reestr/653772>
  28. Державні будівельні норми України: «Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів» (ДБН В.2.3-5-2001). URL: <https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-199>
  29. ДСТУ 2587:2010 Споруди транспорту. Розмітка дорожня. URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dstu/dstu_2587_10/5-1-0-788
  30. ДСТУ 4100-2002 Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування. URL: http://pdd.com.ua/r/5/f/doc/DSTU_4100_2002.pdf
  31. Правила дорожнього руху 2023 (з коментарями). URL: <https://vodiy.ua/pdr/>
  32. Велоінфраструктура України. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Велоінфраструктура_України
  33. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр#Text>
  34. Користь велосипедних прогулянок. URL: <https://kyiv-fast-track.org.ua/ua/informatsiini-matrialy/korist-velosipednikh-progulyanok>
  35. Касіянчук М. Користь від катання на велосипеді: цікаві факти. URL: https://travel.24tv.ua/korist-vid-katannya-velosipedi-tsikavi-novini-ukrayini-i-svitu_n1423757
- REFERENCES**
- Aschauer, F. et al. "Guidelines for sustainable bicycle tourism". Output 3.3. April, 2021. https://www.interregdanube.eu/uploads/media/approved_project_output/0001/45/babfe28a4c4be2f1067cc66522bf9de4dbb11913.pdf
- "Bicycles produced in the world". Worldometers. <https://www.worldometers.info/bicycles/>
- Butko, M. P., and Alieshchuhina, N. O. "Transportna infrastruktura yak skladova turystychnoho potentsialu Ukrainy" [Transport Infrastructure as a Component of the Tourism Potential of Ukraine]. *Efektivna ekonomika*, no. 3 (2009). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=62>
- "Derzhavni budivelni normy Ukrainy: «Sporudy transportu. Vulytsi ta dorohy naselenykh punktiv» (DBN V.2.3-5-2001)" [State Building Regulations of Ukraine: "Transport Structures. Streets and Roads of Populated Areas" (DBN V.2.3-5-2001)]. <https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-199>
- "DSTU 2587:2010 Sporudy transportu. Rozmitka dorozhnia" [DSTU 2587:2010 Transport Structures. Road Markings]. https://dbn.co.ua/load/normativy/dstu/dstu_2587_10/5-1-0-788
- "DSTU 4100-2002 Znaky dorozhni. Zahalni tekhnichni umovy. Pravyla zastosuvannia" [DSTU 4100-2002 Road Signs. General Technical Conditions. Application Rules]. http://pdd.com.ua/r/5/f/doc/DSTU_4100_2002.pdf
- Haiduk, A. "Formuvannia turystychnoi rynkovoї infrastruktury yak faktor pidvyshchennia efektyvnosti funktsionuvannia rynku turystychnykh posluh" [The Formation of Tourist Market Infrastructure as a Factor in Increasing the Efficiency of the Functioning of the Tourist Services Market]. *Rehionalna ekonomika*, no. 2 (1999): 172-178.
- Huriev, K. S., and Pysareva, I. V. "Problemy rozvytku transportnoi infrastruktury v turyzmi na zasadakh derzhavno-pryvatnoho partnerstva" [Problems of Development of Transport Infrastructure in Tourism on the Basis of Public-private Partnership]. *Perspektyvy rozvytku terytorii: teoriia i praktyka*. 2022. https://science.kname.edu.ua/images/dok/konferentsii/2020konf/_2020_compressed.pdf
- "Kontseptsii rozvytku veloinfrastruktury mista Zaporizhzhia" [The Concept of the Development of Cycling Infrastructure in the City of Zaporizhzhia]. https://zp.gov.ua/upload/content/o_1dor68b4q13601avt1vhd1r7t1vrc36.pdf
- "Kontseptsii rozvytku veloinfrastruktury v m. Kyievi" [Concept of Bicycle Infrastructure Development in Kyiv]. 2017. <https://city2030.org.ua/sites/default/files/documents/Concept%20of%20cycling%20infrastructure%20development%20in%20Kyiv.pdf>
- "Kontseptsii rozvytku velosypednoho rukhu i oblastuvannya velosypednoi infrastruktury u m. Kharkovi" [The Concept of the Development of Bicycle Traffic and the Arrangement of Bicycle Infrastructure in the City of Kharkiv]. <https://www.city.kharkiv.ua/ru/document/kontseptsiya-rozvitku-velosipednogo-rukhu-i-oblastuvannya-velosipednoi-infrastrukturi-u-m-kharkovi-50008.html>
- "Kontseptsii rozvytku velosypednoi infrastruktury mista Khersona" [The Concept of the Development of Bicycle Infrastructure in the City of Kherson]. 2020. https://spilnohub.org/wp-content/uploads/2021/02/herson_velokoncepcziya_z-pravkami-vid-26-11.pdf
- "Koryst velosypednykh prohulianok" [The Benefits of Cycling]. <https://kyiv-fast-track.org.ua/ua/informatsiini-matrialy/korist-velosipednikh-progulyanok>
- Karlova, O. A. *Teoriia i praktyka rozvytku infrastruktury mista* [Theory and Practice of City Infrastructure Development]. Kharkiv: Fort, 2010.
- Kasiianchuk, M. "Koryst vid katannia na velosypedi: tsikavi fakty" [Benefits of Cycling: Interesting Facts]. https://travel.24tv.ua/korist-vid-katannya-velosipedi-tsikavi-novini-ukrayini-i-svitu_n1423757
- Kryveha, K. V. "Turystychna infrastruktura: poniattia ta skladovi" [Tourist Infrastructure: Concepts and Components]. *Humanitarnyi visnyk ZDIA*, iss. 21 (2005): 118-124. https://tourlib.net/statti_ukr/kryvega.htm

- Kuzyk, S. P. *Heohrafiia turizmu* [Geography of Tourism]. Kyiv: Znannia, 2011.
- [Legal Act of Ukraine] (1994). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-вр#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (1995). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2016). <http://kharkiv.rocks/reestr/653772>
- [Legal Act of Ukraine] (2021). [https://www8.city-adm.lviv.ua/Pool/Info/doclmr_1.NSF/\(SearchForWeb\)/F8C17B8F0FD09CDFC225875F002AD9BB?OpenDocument](https://www8.city-adm.lviv.ua/Pool/Info/doclmr_1.NSF/(SearchForWeb)/F8C17B8F0FD09CDFC225875F002AD9BB?OpenDocument)
- [Legal Act of Ukraine] (2022). <https://www.if.gov.ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-rozvitku-velosipednoyi-infrastrukturi-ivano-frankivskoyi-oblasti-2>
- Medvid, L. I. "Transportna infrastruktura yak vazhlyvyi chynnyk rozvytku turystychnoi haluzi rehionu" [Transport Infrastructure as an Important Factor in the Development of the Tourism Industry in the Region]. *Geopolitika i ekogeodinamika regionov*, vol. 10, no. 2 (2014): 154-157.
- Minich, I. M. "Sotsialni chynnyky i funktsii infrastruktury turizmu: sotsiologichnyi analiz" [Social Factors and Functions of Tourism Infrastructure: Sociological Analysis]: *avtoref. dys. ... kand. sotsiol. nauk* : 22.00.04, 2002.
- "Natsionalna velosypedna stratehiia poklykana pidvyshchyty bezpeku rukhu ta populiaryzuvaty velotransport v Ukraini" [The National Bicycle Strategy Is Designed to Increase Traffic Safety and Popularize Bicycle Transportation in Ukraine]. <https://mtu.gov.ua/news/32469.html>
- "Natsionalna velosypedna stratehiia priorytyzuie pytannia bezpeky rukhu i rozvytok velomerezhi" [The National Bicycle Strategy Prioritizes Issues of Traffic Safety and the Development of the Bicycle Network]. *PROON v Ukraini*. February 24, 2021. <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/національна-велосипедна-стратегія-пріоритизує-питання-безпеки-руху-й-розвиток-веломережі>
- "Pravyla dorozhnyoho rukhu 2023 (z komentariamy)" [Traffic Rules 2023 (with Comments)]. <https://vodiy.ua/pdr/>
- "Public tourism infrastructure (cycling tourism)". <https://www.oneplanetnetwork.org/knowledge-centre/policies/public-tourism-infrastructure-cycling-tourism>
- Pokolodna, M. M., and Pysareva, I. V. "Rozvytok turystskoi infrastruktury: rehionalnyi aspekt" [Tourism Infrastructure Development: Regional Aspect]. *Infrastruktura rynku*, iss. 28 (2019): 209-218. http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/28_2019_ukr/33.pdf
- Pokolodna, M. M., Riabiev, A. A., and Abramov, V. V. "Pidvyshchennia efektyvnosti obiednanykh terytorialnykh hromad za rakhunok yikh spetsializatsii v sferi turizmu ta hotelnoho hospodarstva" [Improvement of the Effectiveness of the United Territorial Communities by Their Specialization in the Field of Tourism and Hotel Industry]. *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpriemnytstva*, no. 1 (2020): 186-202. DOI: <http://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2020.24.0.186>
- Riabiev, A. A., and Shyian, D. V. "Infrastrukturne zabezpechennia turizmu na prykladi podiiivoho turizmu v Ukraini" [The Infrastructure Provision of Tourism on the Example of Event Tourism in Ukraine]. *Biznes Inform*, no. 12 (2021): 171-176. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-12-171-176>
- "Strategy of eco-cycling tourism development. Project: Fostering enhanced ecotourism planning along the Eurovelo cycle route network in the Danube region, EcoVeloTour DTP-055-2.2". *Subotica*, 2020. https://www.interreg-danube.eu/uploads/media/approved_project_output/0001/43/2a5c9e8f308347c2cf2b21d50311619f303ccc7f.pdf
- Sevastyanova, S. A. *Regionalnoye planirovaniye razvitiya turizma i gostinichnogo khozyaystva* [Regional Planning for the Development of Tourism and Hotel Industry]. Moscow: Knorus, 2007.
- "Ukraina rozpochynaie rozrobku Natsionalnoi velosypednoi stratehii" [Ukraine Begins the Development of the National Bicycle Strategy]. <https://u-cycle.org.ua/news/ukraina-rozpochynaie-rozrobku-natsional-noi-velosypednoi-stratehii/>
- "Veloinfrastruktura Ukrainy" [Cycling Infrastructure of Ukraine]. https://uk.wikipedia.org/wiki/Велоінфраструктура_України